

Důkaz tento jest podle mínění žalující strany proveden rozsudkem okresního soudu ze dne 1. února 1927. Spor tento veden byl žalujícím dítětem proti Čeňku Š-ovi. Rozsudkem v tomto sporu bylo sice vysloveno, že žalovaný Čeněk Š. jest povinen uznati, že není otcem žalujícího dítěte a že jeho doznání otcovství v poručenských spisech neodpovídá pravdě a prohlašuje se neplatným, ale rozsudek tento vydán byl na základě uznání žalobního návrhu se strany Čeňka Š-a, a není tudíž důkazem o tom, že Čeněk Š. nemohl žalující dítěto zploditi.

Čís. 8025.

Zákon ze dne 22. července 1919, čís. 438 sb. z. a n. o státní podpoře při zahájení soustavné elektrisace.

Příslušnost správních úřadů po případech soudů k stanovení odškodného v nesporném řízení vztahuje se i na nárok uplatněný proti jiné osobě než proti koncesionáři. Řízení nesporné jest předepsáno i v případě § 15 čís. 4 zák.

(Rozh. ze dne 5. května 1928, R I 322/28.)

Žalobce domáhal se na žalovaném žalobou náhrady škody, ježto žalovaný při stavbě rozvodní sítě pro vedení elektrického proudu oklestil a částečně pokácel stromy na žalobcových parcelách. Námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Již z přednesu stran jest vidno, že jde o okleštění stromů při provádění elektrisace ve smyslu zákona ze dne 22. července 1919, čís. 438 sb. z. a n. Již z tohoto zákona vyplývá, že o škodách takových rozhodují úřady správní, politický úřad první stolice, po případech ministerstvo veřejných prací. Nesporno jest, že žalobce o okleštění stromů a tak způsobené mu škodě, jím tvrzené dozvěděl se v květnu 1927, tedy před více než třemi měsíci před podáním žaloby (15. října 1927). Nepřicházejí proto v úvahu pro příslušnost řádného soudu ani ustanovení § 22 tohoto zákona. Jelikož podle toho příslušným k rozhodování o žalobních škodách jest správní úřad a nikoliv řádný soud, bylo námitce nepřipustnosti pořadu práva vyhověti a žalobu odmítnouti. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Nelze souhlasiti s názorem soudu první stolice, že by o nárocích z náhrady škody způsobené při provádění všeužitečných elektrických podniků, ať již při přípravných pracech, ať při zřizování díla, ať za jeho provozu rozhodovaly nejprve toliko správní úřady, neboť § 15 (4) zák. čís. 438/19 zná i nároky na náhradu škody, která se nestanoví cestou správní. Podle § 19 cit. zák. rozhoduje úřad správní o tom, zda a za jakých podmínek se povoluje zamýšlený podnik, tedy stanoví i rozsah práv užívacích na př. i práva k okleštění (§ 8 (1) pod c) zák.) a určí odškodné za ně (§ 10 písm. d) prov. nař. čís. 612/20); jednání, ale jen o odškodném, nedojde-li k dohodě, může se vyloučiti k vůli zjednodušení řízení

z hlavního jednání (§ 9 (4) nař. čís. 612/20). Okleštění lze povolit pouze v rozsahu nezbytně nutném, a, nedojde-li k dohodě o tomto rozsahu, rozhoduje podle § 23 zák. s konečnou platností politický úřad první stolice; o provedení jeho jedná § 8 (3) zák. Veškerá tato ustanovení, jakož i ustanovení o rozhodnutí o odškodném předpokládají však, že se jedná o koncesionáře totiž toho, komu bylo povoleno zřízení elektrického všeužitečného podniku. V souzeném případě jest nesporno, že koncesionářem je Elektrařenský svaz okresů středočeských v Praze. Příslušnost správních úřadů, po případě soudu k stanovení odškodného podle zák. čís. 70/1878 ř. zák. v řízení nesporném není tudíž splněna o nároku uplatňovaném touto žalobou, poněvadž je žalována osoba jiná než koncesionář a proto je dovolaný soud příslušný k rozhodování podle všeobecných ustanovení (§ 1 j. n.). K důvodům soudu první stolice je dodati, že o odškodném nikdy nerozhoduje ministerstvo veřejných prací (§ 4 a contr. § 16 zák.) a že ustanovení § 22 zák. tu nelze použítí proto, že se nejednalo o přípravné práce, nýbrž o zřízení díla již povoleného.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalováno bylo o náhradu škody způsobené okleštěním, t. j. vykácením stromů, což učinil žalovaný při provádění stavby rozvodné sítě pro elektrický proud. Dílo to bylo zadáno žalovanému, po případě firmě ing. M., elektrařenským svazem okresů středočeských v Praze. O tom, že tento svaz jest všeužitečným podnikem ve smyslu zákona čís. 438/19 sb. zák. a nař., není podle spisů pochybnosti. Škoda byla podle žaloby způsobena okleštěním, t. j. odstraněním překážejícího stromoví podle § 8 čís. 1 c) a čís. 3 cit. zák. Dovolací soud nesouhlasí s názorem rekursního soudu, podle něhož ustanovení zákona, po případě prováděcího nařízení čís. 612/20 sb. zák. a nař., předpokládají, že jde o koncesionáře a že příslušnost správních úřadů po případě soudů k stanovení odškodného v nesporném řízení není dána o nároku uplatněném proti osobě jiné než koncesionáři, t. j. jmenovanému svazu. § 7 cit. zák. propůjčuje podnikům výhody tam uvedené, mezi nimi právo užívati soukromých pozemků, a podle § 8 čís. 1 c) právo odstraniti překážející stromoví (okleštění). Podle čís. 3 téhož § může okleštění provést oprávněný podnik, podle § 14 je povinen nahraditi každou majetkovou újmu, která vzejde vlastníkům soukromým povolením užívacích práv a jich výkonem, tudíž podle § 8 čís. 1 c) i okleštěním. Odškodné stanoví, pokud nestalo se úřadem správním, soud v řízení nesporném. Toto řízení jest předepsáno výslovně v případech §§ 9 čís. 4, 13 čís. 3 a 15 čís. 3. Není však důvodu k pochybnostem o tom, že má býti zavedeno i v případech § 15 čís. 4, kde není to sice vytčeno zvláště, avšak mluví-li se tam povšechně o uplatnění nároků, aniž se praví, že se tak má státi žalobou, nelze předpokládati, že zákon chtěl se tu odchýlit od zásady vyslovené v ostatních předpisech, kde stanoveno bylo výslovně nesporné řízení před řád-

nými soudy. Z toho, že zákon v § 15 čís. 4 nepředepsal výslovně řízení sporné, jest proto dovoditi, že měl na mysli řízení nesporné, chtěje patrně v tomto řízení vyloučiti spory ve formálním slova smyslu. Z předpisů těch je dále dovoditi, že nezáleží na tom, kdo provedl okleštění, zda tak učinil podnik sám lidmi jím přímo k tomu sjednanými, či nepřímým, že zadal stavbu rozvodné sítě jinému podnikateli jako pomocníku. Rozhodné jest, že jde o výkon užívacího práva ve smyslu §§ 7 c) a 8 čís. 1 c), a že došlo k okleštění za příčinou zřízení rozvodné sítě podle § 9 čís. 1 všeužitečným podnikem, jenž může dílo to provést vlastními zřizenci i pomocníky, s nimiž sjedná smlouvu o dílo. Nezáleží na tom, kdo dal přímý příkaz k okleštění, rozhodující jest účel, proč se tak stalo. I v tomto případě jest užití předpisů zákona čís. 438/19 sb. zák. a nař. vylučujících sporné řízení před řádnými soudy, a byla proto žaloba právem odmítnuta pro nepřípustnost pořadu práva.

Čís. 8026.

Činití objednávky pro státní ústav nemůže přednosta ústavu přenést na jinou osobu, pokud mu právo to nebylo výslovně uděleno nebo pokud nenáleželo k úřední jeho pravomoci. Jednáním asistentovým může být stát zavázán jen, pokud je přednosta ústavu schválil anebo pokud byl asistent k tomu zmocněn přímo státem.

(Rozh. ze dne 5. května 1928, Rv I 1505/27.)

Žalobce dodal ústavu vysoké školy technické různé předměty k objednávce asistenta ústavu Dr. J-a. Žalobu proti československému státu o zaplacení dodaných předmětů procesní soud první stolice zamítl, o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Soud první stolice bezvadně zjistil na základě výpovědí svědků profesora Františka W-a, asistenta J-a, že prof. W. Františka J-a k objednání zboží v žalobách uvedeného nezmocnil, a že zejména nelze o zmocnění mluvit proto, poněvadž dotace byla již ohledně všech položek účtováných při objednávání překročena, při čemž dlužno poukázati na to, že svědek František J. potvrdil, že profesor W. by mu byl nikdy nedal svolení ku nakoupení zažalovaného zboží, kdyby mu byl svědek František J. řekl, že dotace jest již vyčerpána. Nepadá na váhu, zda byla dotace později vyplácena v hotovosti a nelze výrok profesora W-a, že vlastní opatřování potřeb pro ústav svěřeno bylo Dr. J-ovi, vykládati v tom smyslu, že tím bylo vysloveno, že asistent J. byl splnomocněn k objednávkám, neboť tomu odporuje v dalším výpověď svědka profesora Františka W-a samého, který výslovně popřel, že Františka J-a ke sporným objednávkám zmocnil. Z výpovědí jak profesora W-a, tak Františka J-a vyplývá, že František J. jako asistent ústavu, byl zasvěcen do toho, co v ústavě jest, co v ústavě schází, a proto byli dodavatelé odkazováni prof. W-em na asistenta J-a, aniž by se však z toho dalo vyvoditi, že